

تورکستان

(ترکستان الحقة)

علمی ، دینی ، ادبی ، تاریخی ، اجتماعی ، توجیهی ، آئلیق مجله دور .
صاحبی وناشری : محمد امین اسلامی . ورئیس تحریری : محمد صادق افندی عاشور دور .
اهل فضل تورکستان لیق لر دین برنجه ذات لر هیئت تحریر اعضا لری دور

ییل (۱) محرم و صفر ۱۳۷۴ هجری . سبتمبر و اوکتوبر ۱۹۵۴ برنجی سان

صفحه

۱	اداره	آراد تورکستان چیقیشی مناسبتی بيله
۳	محمد امین اسلامی	تورکستان تاریخی (باش سوز)
۵	»	جلالتلو ملک سعود حضرتلرینه تحیه
۷	سماحتلوسید مبشر طرازی	اسلام نظر نیده استقلال
۸	فوزیه خانیم نافذ	عائله ده خاتون
۹	م. ا. اسلامی	دینی تأریخمیز نه اوچون هجری ؟
۱۳	فضیلتلوشیخ محمد یونس	حدیث شریف قسمی (دینی بولوم)
۱۴	م. ا. اسلامی	قوتاتقو بیلیک ومؤلفی یوسف خاص حاجب
۱۷	»	قورچاق حاجی لر .
۲۱	»	ملی شعر واتالر سوزی وقسقه حکایه لر ادبیات بولومی
۳۴	اداره	اخبار بولومی - اسلام دنیاسی وتورکستان خبر لری دین
۳۰	م. ا. اسلامی	مصرده کی تاریخی اثر لر دین عمرو بن عاص جامعی
۳۲	اداره	قایغولوق خبر (عیاض بگ اسحاق وفاتی)
۳۳	اداره	مصرده تورکستان محله سی حالیدین

بیلد یریش

(۱) حرمتلو وطنداش لریمیز دقتی غه «آزاد تورکستان» حقیقی مناسبتیلہ تبریک و تورو قیمت لیک فکر لرینی یوللاماق التفاتیده بولغان وحسن علاقه کورساتکن پوتون وطنداش لریمیز غه تشکر لریمیزنی سونامیز۔ بزچه غایت اعتبار واحترام بیلہ باقیلغان اوفکر لرنک بعضی سینی اوزیمزدین بولماغان سبب لر غه کوره حاضر غه چه تنفیذ اتدور الما کان اوچون تأسف بیلدورامیز، مجله نی قولیده کی حقوقینی ملتیمیز اوچون ساقلاب قالیش حسن نیتی و ضرورتی ایله حاضر فی رویش ده نشر ایتیش که توغری کیلیدی . کوپ مجله لر بر اسم و یابر تورلی اداره اصولی بلہ برنجه زمان دوام اتکن دین کین اوزگارتیمش دور . محلی قانون دائره سی ایچی ده کی هر نه آنکلاشمه واوزگارتش لر غه مستعد لکیمزنی بلدورامیز و بزنی حاضر غه معذور توتوشقایلر .

(۲) بعضی ذات لرننگ مجله اسمی «مظلوم تورکستان» بولسه یخشی بولماس میدی ؟ دیگن دیک ملاحظه لریدی اولرنک «آزاد تورکستان» کله لرینی نحو اصطلاحی ده کی مبتداً و خبر مفهومیمنده آنکلاغان لیتی کورونا دور۔ تورکستان ننگ تمام اسیر لیتی همه کیمنه غه معلوم دور . و تورکستان نیک آزاد بولوشی قورتولوشی هر کیم نیک آرزوسی و تمنا سی دور .

«آزاد تورکستان» اسمی تفاؤل هم آیدیه و مقصد نی اسم دین بیلدوروش قبیله سی دین دور . ایکنجی عبارت بیلہ ایتقان ده عربچه ده خبر صیغه سینی دعا و تمنا یریکه استعمال قیلمق بای دین دور «رضی الله عنه» اوخشاش .

آبونه و توروک یوللاما (مراسله) لر اوچون ادریس حاجی محمد امین اسلامی «آزاد تورکستان» مجموعه سی مدیری نمر ۳ شارع سوق الخضار میدان عتبه القا هره مصر .

ADD,

M. A. ISLAMI (manager of AZAD TURKISTAN MAGAZINE)
NO. 3 Souk el-khodar ST, Meidan Ataba, CAIRO, Egypt.

جلالة الملك سعود

عاهل العروبة المضياف الكريم حامى التوحيد والحرمين

نشرف هذه المجلة فى أول أعدادها بصورة جلالته التى ارتسمت فى القلوب قبل الصحائف وننشرها عرفانا لأياديه وإقراراً بعطفه وعطف أسرته الملكية ، الذى استظل به المهاجرون التركستانيون راجين أن يتقبل منا هذا الشكر المتواضع إلى أن يأتى اليوم الذى يتحرر فيه أربعون مليوناً بدينهم وعقائدهم وأوطانهم فى تركستان . ويومئذ يتقدمون جميعاً بشكر الأحرار إلى حامى الأحرار . حفظ الله ملك جلالته السعيد محروطاً من عنايته تعالى بالنصر والتأييد .

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a list of items, though it is extremely faint and illegible.

« آزاد تورکستان » حقیقی مناسبتی بیله

بویوک تورکستان نیک زور بر قسمی موندین اوتوز آلتیه بیل ایلگری کونیست استیلاسی آلتنده فالغاج امکان تاپقان هر بر تورکستان لیق آزاد دنیاغه پناه ایلتیپ هجرت قیلمق غه باشلادی .

۱۹۳۱ ده شرقی تورکستان اوز استقلالینی آلماق اوجون باشلاغان مبارک انقلابی ده چین کونیست حاکم لریغه مدد برمک بهانه سی بیله روس کونیست لری شوم ایاغ لری نی شرقی تورکستان غه هم قوییدیلر ، وایکینجی بویوک دنیا محاربه سی دین کین تخی ده محکم لاشتی لر ، بوفاجمه بیله تورکستان لیق لرنک هجرت آقینی آرتدی . و برملیون غه یقین لاغان تورکستان مهاجر لری خارج غه اوزینی آلدی لر ، آزاد دنیاده کونیست لرغه قارشی نفرت کون دین کون زیاده لاشتی ، هجرت نتیجه سیده تورکستان منور وزعیم فرقه لری نیک اوستیگه ایکی زور وظیفه یوکلانگن ایدی برنجی سی انسانیت واسلامیت غه کوپ خدمت لری تیکن تورکستان و تورکستان لیق لرنی و اولرنک حال ، مقدرات تیلاک لرنی دنیا غه آنکلاتیش ، ایکینجی سی همه بارلیق و مطبوعات دین آیریلغان مهاجر لر غه اوز تیلیده مجله و کتاب لر وجود غه کلتور و اولرنی تنویر ایتمک . تورکستان منور لری اروپا و عرب مملکت لریده چین ده و هندوستان و پاکستان و تورکیه لرده آی لیق مجله لر و رساله لر ویرلیک مطبوعات ده مقاله لر نشر اتمک مجتمع لرده محاضره لر سوزلامک یول لری بیله باباقی ایکی وظیفه لرنی اوتامک ده کمچیلیک کورساتمادی لر ، بوکون هم ترجمان ، ملی تورکستان ، تورکستان درنگی ، صوت الترکستان ، مجله لری خدمت کورمک ده دور لر ، دین وملت غه صادق خلقیمیز مونداغ حرکت لرنی تشجیع لاب توردی لر .

هر یرده خواهی مستقل و خواهی أسیرملت لر نیک سیاسی مجله لری بار بولغان دیک علمی دینی و باشقه ساحه لرده هم مجله لری بولادور ، مجله لریمیز نیک کوپی سی سیاسی غنه ماهیت ده بولغاج اوزتیلیمیز و عرب حرفی بیله ، علمی دینی تاریخی اجتماعی ادبی و ممکن قدر جامع بر مجموعه چقاریب خدمت قیلمق نی آرزو قیلورایدوک ، علم عرفان منبع لری

بلان باي ، مطبوعاتی بزرگه مساعد «مصر» نی بو مجله حرکتی غه اختیار ایلامیش ایدوک موندین اوج ییل اول برده حرکت اتکن بولساق هم موفق بولمغان ایدوک ، مصر جمهوریتی نیک حاضرق حکومتی مجله میز غه رخصت بردی ومونیک ایله تورکستان غه بویوک بر خیر خواه لیق کورساتمیش بولدی . مصر هر قچان مظلوم ملت لر طرفدار لیق ایله معروف دور ، اندونسیا و پاکستان لر نیک استقلال دعوالر زما ننده مصر نیک آلدیغی موقعی هر کیم چه معلوم دور ، فلسطین و مراکش لر دیک غاصب لر دین اوز حقینی قایتاریب آلیش یولنده جهاد قیلغان اسلام وطن لر یغه مصر نیک برکن امکانات لری کوز آلدیمیز ده دور . مصر حکومتی نیک بویخشی لقیغه شکر وظیفه سینی تاریخ ذمه سیگه حواله قیلیب قویوب جزای خیر دعا سی غه حاضر ده اکتفا اتیایمیز . کم چلیک لریمیز نیک کوب لیکی غه قاراماسدین ، الله تعالی نیک زحمتی غه تایانغان حال ده «آزاد تورکستان» مجموعه سینی چیقارمق غه باشلایمیز .

مجله نیک هدف لری : برنجی مدنیت نیک مهم پیشیک لریدن بولغان وطنمیز بویوک تورکستان نیک جغرافی تاریخی و باشقه ساحه لریندن تدقیقات ایتب ، دنیا غه تونوتمق غه چالماق .

ایکنجی : تورکستان تورك لری نیک ملی مدنیتی وعنعنه سی ، استقلال یولینده کی جهاد و حرکت لری و ینگی تاریخ لری حقیده معلومات برمک غه اوغراشماق .

اوجونجی : تورکستان و تورکستان لیق لر نیک اسلام نوری و عرفانی نی تاراتیش ده کورساتکن فعالیت لری و اسلام دینی و اسلام دنیا سی غه دائر بحث لر یازماق بيله هجرت ده کی یاش لریمز نیک دینی معلومات دائره لرینی کنگایتماق غه اجتهاد قیلمق .

تورتونجی : آنا تیلیمز و ملی ادبیاتیمز نیک یاش نسلیمزده ساقلا نیب قالشی غه حرکت قیلمق .

بشنجی : هجرت حیاتیده تورلوك اغیرلیق آستیده یاشاماق ده بولغان وطنداش لر مییز نیک درد لرینی نیگیل لاتمق و اولر نیک آرا لیده علاقه و رابطه نی چنکتماق و اولر نیک حال لریدین یازیب تورمق غه غیرت اتمک .

« آزاد تورکستان » مهاجرت ده کی باشقه مجله لرغه کوچ قوشمق اوجون چقغان
لقینی اولر تقدیر ایتار لر وسووینج ایله قارشی الیب تشجیع لرینی آیاماس لر دیکن امید
ده دور .

« آزاد تورکستان » اوزیدین باشقه مسلکد اش مجله لر بلان فکر ومعلومات تبادل
ایتشی حقنده کی قرارینی بلدورادور ، وأوزی نی مسلکی غه توغری کیلگن هر بر علم ،
قلم فکر ادب ایگه لری نیک بر منبری دیب تونویدور وأولر دین فکر وعلم اوزوق لری
سورایدور .

تأسیس قیلندیگی کون دین باشلاب معنوی یاردم ده بولغان ذات لرغه وهیئت
تحریریه اعضا لری غه وتشجیع برکن پوتون ذات لرغه رحمت لرینی سونوب اجر عظیم
لر دعا قیلا دور .

آزاد تورکستان اداره سی

ومن الله التوفیق .

تورکستان تاریخی :

باش سوز : تاریخ علمی انسان لر قدر قدیم ومهم بر علم دور منبع وحادثه لر نیک
انتقادی وواقعہ لر نیک اسبابینی تدقیق ایتادورغان اصول وفلسفه لر قورولغان دین کین
تاریخ علمی داستان (چوچک - اسطوره) ماهیتندین اوزاق لاشیب استقرائی علم لر
قتاریغه قوشولیش دور . بورونقی چاغ لرده تاریخ کتاب لری غه فقط مخصوص عالم لر
ورغبت لی کشی لر مراجعت ایتار لرایدی اون توقوزنجی عصر نیک ایکنجی یاریمیده
تاریخ علمی هم باشقه اساسی علم لرغه اوخشاغان مدرسه لر نیک مختلف صنف لریده مهم
درس علم لریدین اولاراق اوقوتولمق غه باشلانمش خصوصاً یاش لرغه اوزملتی ومملکتی نیک
تاریخی نی سواورنیده ایچیر مک غه اهمیت بریلمیش .

قهرمان تورک ملتی نی دنیاغه یتیشدورگان بویوک تورکستان واوننگ ، دنیا ننگ
اوج بویوک قطعه سیده مختلف نام لر آستیده معظم حکومت لر قورغان ، انسانیت مقدراتی

اوستنده مهم تأثیر لر قالدورغان مدینت غه کوب خدمت لری یتکن اولاد لری «تورکستان» لیق لر نینگ تاریخ لری هم اوزلری دیک زور ومهم دور . اتابابا لریز مدینت اساس لرینی قوروش فاتح لیق کبی زورایش لرله مشغول لانب اوزیز وآت لرینی اوچمایدورغان قیلیب زمان صفحه لریده قالدورمیش لرایسه هم واقعه نامه لریازمق غه دقت آتامش لر تورکستان لیق لر نیک اوزلری طرفندین یازیلغان انگ اولقی تاریخی اثر « دیوان لغات الترک » محمود کاشغری طرفندین ، وقوتاتقو بیلیک ، کاشغرده یوسف خاص حاجب طرفندین میلادی اون برنجی عصر نیک آخر قی یاریمنده یازیلمیش دور ، بویاکی کتاب توغری دین توغری تاریخ کتابی ایماس دور ، لیکن تورکستان وتورکستان لیق لر حقنده غیر مباشر صورت ده کوب تاریخی معلومات بیرادور . حالبوکه تورکستان حقنده چین ، ایران هند ، واقعه نامه لری وتاریخ لری ده میلاد دین نچه منک ییل ایلگری کی واقعه لر قیداتیلمش دور ، تورکستان لیق لر نیک بورونقی زمان لر دین دنیا نیک قدیم ملت لری دین بولغان چین وایران وهند لیلرایله توغری دین توغری مناسبت لرده بولولغان زور وقدم ملت بولغان لری اوچون اولر حقنده باشقه لر معلومات یازماق ایجاب آتمش دور . چین لیق لر اوزلری نی دنیا نیک انک اسکی وزور قومی اولغان لرینی دعوا قیلغان لری حال ده تورکستان لیق لر نیک اوزلری دیک زور وقدم بر ملت ایکن لکیغه اعتراف ایئتاراک چین ده ایلیک امپراتور تونولغان یاعو^(۱) زماننده تاتان^(۲) ، دییولا دورغان چین نیک بویوک بر قسمی نی تورکستان لیق لر استیلا اتکن لرینی قیدایلامیش لر دور . « دواچی بار . م . ا . اسلامی »

(۱) یاعو (YAO) میلاد دین ایکی مینک اوچ یوزاللیک آله ییل اول کلیش دور .
 (۲) جنوب ده سد چین شرق ده مانجوریا شمال ده بايقال کولی شمالی غربی ده ایرتیش بویولری غرب ده قدیم ووسون لر بولغان اولکه لر غه چین لی لر تاتان دیرلرایدی .
 م . شمس الدین نیک تورک تاریخی نیک جلد ۲ . صفحه ۹ غه باقیلاسون .

جلالتلو ملك سعود حضر تلرينه تحيّه

وحى إلهى غه مظهر بولغان وحق دين بنده لرغه آندين تارالغان محمد عليه السلام نيك توغولغان أورنى ، قبله ميز نيك قرار گاهى عرفات ، مزدلفه ، منى ، صفا ومروه ديك مبارك مقام لر نيك جاي ورسول أكرم نيك مسجد ومدفن لرى نيك خزينه سى بولغان مقدّس « حجاز » توفراق نيك پادشاهى وحامى سى ملك سعود ومحترم خاندانى غه بارچه مسلمان لر غه تعظيم وإخلاص وظيفه لر ينى أوتامك لازم بولسه ، بوشفت ليك پادشاه وخاندانى نيك بز توركستان ليق لر غه اغير وتاريخى هجرت كون لر يمزده كورساتكن خير خواه لقلى خصوصى رويش ده إخلاص شكر ودعا وظيفه لر ينى آرتدورمش دور .

سعودى عربيه نيگ . هر طرفنده عزّت وحریت ده ياشاماق ده بولغان اون سكر منك قدر توركستان لى قرداش لر يميز غه تماس ايتليرايكن أولر دين برنجى مشاهده ايتنا لادورغان إحساس اولر نيك سعودى خاندانى وحكومتي غه بولغان شكر وصدّاقت لرى دور ، حجاز ده كى توركستان ليق لر همه سى ربا وشمعه شائبه لر يدين يراق ير لرذه عائله ييغيلش اولتوروش لر يده ملك سعود واو نيك خاندانى دين كوركن يخشى ليق دين بحث ايتشب كوز ياش لرى بيلان دعا قياغان لر يغه شاهد بولغان ميز .

حجاز ده كى توركستان ليق لر نيك بو ممنونيت لرى باشقه مملكت لرده ياشاماق ده بولغان بر مليون غه يقين ، أولر نيك قرداش لر ينى علاقه دار وخوش قىلا دور عموماً توركستان ليق لر نيك خوش ليق خفه ليق شكر وشكايت حس لر يغه مظهر بولمق اوزره چيقايا شلاغان « آزاد توركستان » برنجى سانى ده جلالتلو ملك سعود حضر تلى واو ذات طرفدين تمثيل ايتلگن سعودى خاندانى وحكومتي غه حرارتلى تحيّه وتشكر لر ينى سوغق ايله اوزى نى مسعود بىلا دور .

وبومناسبت ايله ملك سعود نيك پارلاق حيات تأريخ لرى دين برنيچه سطر يازمق بيلان اوز صحيفه لر ينى زينت لاندور مك ايستاي دور .

ملك سعود ، سعودى مملكتى نى قورغان مشهور سعود بن محمد نيك اون بشجى نيره (تورون) سى دور .

۱۵ یانیر ۱۹۰۲ ده ملك عبد العزيز رياض في فتح قيلغان وعجلان في ينكگن كيچه سي توغولغان أمير سعود مملكتي نيك ظفر تاريخي بوليش دور، شيخ عبد الرحمان مغيريج آتليق بر عالم دين جلالتلو آتالري نيك خاص نظارتي ده تربيه آلمان أمير سعود، كيچيكندين أوق مملكت نيك زور ومهم ايش لري في اداره اتمك غه ورزش اتمش دور تخي اون اوچ ياشنده ايكن « سبله » معركه سني مهارت له باشقارميش، بويوك انسان لرينگي بر دولت يابر مبدأ في قوروش ده، باش ته هر وقت اغيرليق لر چيكيشي طبعي دور. ملك عبد العزيز (غفر الله له) نيك هم سعودی مملكتي في قوروشي آسان بولماميش دور، بويول ده دوچار كلگن كوب مشكلات ومخالف لرن ينگيب نهايت مملكتي ده بوكونكي نظام، امنيت، رفاهيت في أورو لاكتورغان بويوك اداره چي عبد العزيز جنت مكان غه أمير سعود هر بر حركت ده كوجلوق اونك قول بولش دور وعين زمان ده مملكتي بيله اسلام دنيا سي و باشقه مملكت لر آراسنده حسن علاقه ورابطه تأمين ايتمك أوچون خارج غه كوب دفعه لر سفر ايتمش دور.

۱۹۲۵ برنجي دفعه مصر غه كيليب ايكي مملكت مناسبتي في توز اتمش

۱۹۳۵ ايطاليا، سويسره، فرنسا، انكلتره، هولنده و بلچيكة پای تحت لريني كيزيب

قايتش ده فلسطين و شرق الأردن لرن زيارت ايتمش دور. دواحي بار

م. ۱۰. اسلامی

اسلام نظرینده استقلال

تورکستان نیک بویوک علماء لریدن مبشرخان تورم طرازی قلمی بيله
برادریم محمد امین اسلامی ، کوب دین بیرى ، محبوب وطن لری بولغان بویوک
تورکستان دین مهجور و اوزاق ليقده قالغان مهاجرت ده کی عزیز برادر لریز گه عموماً ، دین
و وطنیت مسئله یی اوچون خصوصاً قولیدین کلگن خدمتنی تقدیم اتمک غرضی بيله
تورکستان لغتی و شیوه سیده بر مجموعه چیقارمق آرزو سیده ایدی . اخیراً مصر نیک نیگی
عهدی ده کی موقر حکومتی دین اجازت الیب « آزاد تورکستان » اسمنده بر مجله نشری غه
موفق اولاییلدی بو مجله اوز مبدأ و غایه سیغه بناء دینی اخلاقی تأریخی جنبه لرده (بویله مجموعه
لرغه زیاده احتیاج ده بولغان تورکستانلیق برادر لریز اوچون) فایده لیق بولوردیه امیدابتو
لادور . مجله نیک دوامی عموماً تورکستان لیق لریز نیک هر ساحه ده کی مساعده لریغه
باغلیق دور . مین اوز طرفیمدین بو مجمرعه نیک دوامی یولینده معنوی مساعده بولمق اوزره ،
عزیز برادر لریم و خصوصاً محبوب یاش ملی اوغلان لریم افاده سی اوچون یوقاریده کی
عنوان آستنده عاجزانه مفکوره ام فی سلام و محبت لریم له برابر تقدیم ایتامین .

استقلال : بولفظ عربی بولوب اسلام ده بین الملل شکلنده شایع و مستعمل کلمه
لردین دور ، استقلال هر بر ملت نیک اوزلیک حا کیتندین عبارت دور ، استقلال ،
ملت توپلانتیه سی ذمه سینی اجنبی نیک اسارت زنجیریدین واونیک حا کیتی غه انقیاد
و اطاعت باغلامدین قورتارا دور . استقلال ، ملت افرادی واولر نیک حا کم و مسئول طبقه
لرینی اجنبی مستعمر لرغه مدهانت و جاپلوس لیق و خوش آمدقید لری وکشن لریدین
چیقار ادور . و نتیجه ده ملت افرادی اوزلری ایستدیکچه علم ، عرفان اجتماع ، اقتصاد
اخلاق ، سیاست ناحیه لرینده ترقی نیک کتّه یولی (شاهراهی) غه ارشاد و سوق ایتادور ،
ملت نیک سویّه و مرکزینی یوکسل تیپ مستقل ملت لر قتاریده ، ایرکین ، آزاد ،
خُریشامق عرقی غه ایریشدور ادور . و او ملت فی انسانلیق دنیا سی ده آزاد مملکت
و مستقل حکومت اداره سیغه ایگه قیلا دور . شونیک اوچون استقلال انسانیت حیانتده
انک مطلوب و محبوب برشی دور . هر بر ملت نیک طرفندین محبت ایتلیکن و علاقه لی

بولغان بو استقلال حصولی اوجون بشریت تاریخنده مختلف مملکت لرده وتورلوك زمان لرده محاربه لر بولمیش وقان لر توکولمیش وقرئان لیک لر بریمش دور ، بولقده وتوکولمقده و بریمق ده دور .
بتادی دوامی کيله سی سان ده .

عائله ده خاتون .

مشهور بویوک استادیمیز قاضی عبد الرشید ابراهیم نیک قزلی محترمه فوزیه خایم نافذ قلميله .

خاتون عائله نیک روحی وملت نیک حیاتی دور ، هر بر عائله هر قایداغ بر مملکت بولسون اونیک انگ بویوک اعضا سی وانک ابتدائی تشکیلاتی دور . بر دولت نیک ایلیک قورولوشنده تصوراتیلادورغان نظارت لر نیک اساس لرینی عائله ایچیده استاب بیلامیز . بر مملکت نیک کمالی یاخود زوالی اونیک مالیه ، داخلیه معارف نظارت لری تیک ترقی سی یاتدنی سی غه باغلیق دور ، اگر بر مملکت ده بو اوچ نظارت موفقیت بيله چالشسه او مملکت ده ترقی یول لری تأمین اولونمیش دیمک دور ، بر عائله حیاتی ده ایسه خاتون بو اوچ نظارت نی اوستیگه آلمان دور ، او سبب دین خاتون عائله نیک انگ مهم اعضا سی دور ، اگر خاتون وظیفه سی بولغان واوستیگه یوکلانگن بو اوچ ایش نی موفقیت بيله باشقارسه عائله مادی ومعنوی راحت ده بولور . هر برای نیک بای بولسون فقیر بولسون داخلی ایش لری خاتون نیک مهارت واقتداری غه باغلیق دور ، خاتون اوی نی وارداتی (کیریمی) غه کوره تنظیم اتیار ، اولادینی برچی آتا آنا لری غه صادق وایکنجی دین وملت ووطن لریغه باغلیق بر فرد اولاراق یتشدریر ، اخلاق واستعداد لرینی یوکسل تیر ، هرجهت دین ملت ووطن غه فایده لیق بر عنصر بولوب یتشمک لریغه غیرت اتیار .

انتشاری نی بک سووینج وخوش لیق بيله قارشی لادیغیمیز « آزاد تورکستان » مجموعه سی نیک هدف لری دین بری ده خاتون نیک اوستیغه یوکلانگن بو اوچ مهم مسئله لرده اولرغه یاردم چی بولق دین عبارت بولسه کرک . دین وملت نی یاراتقان

(سویگن) همشیره وقیز لریمز نیک هم بو خصوص ده یاردم چی بولوش لرینی کوچلوق صورت ده امیدایتا مین . اساساً مهاجر لیک ده یاشاغان تورکستان لی همشیره لریمز نیک کوبی سی وقتی بیله بویوک قهرمان روزور آدم لر یتیشدورگن اصیل برملت نیک قیزلری بولغان لیق لرینی ، تورکستان آزاد لیق حرکت لریده ایر لریمز بویوک فعالیت لر بیله قاتناشقان لیق لری بلان وهم هجرت ده صبر وچیدام لیق بیلان چالشقان لیق لری کبی گوزل خصلت ومزیت لری بیلان دنیا غه اثبات ایتیدی لر واتمک ده دور لر ، خصوصاً سعودی عربستان ده کی تورکستانلیق قرداش لریمز نیک اقتصادی ایلگری لامک لری یولیده خاتون قیزلر نیک غیرت لری دایما افتخار وتقدير لرغه لایق حرکت لردین دور .

فوزیه نافذ مصر قاهره .

دینی تأریخمیز نیمه اوجون هجری ؟

قارشی آلدیغمیز ۱۳۷۴ هجری ینگی ییل مناسبتیله همه دین قرنیدراش لریمز نیک ینگی ییل لرینی تبریک لایمیز و بوییل نیک رفاهیت ونجات ییلی بولوشی نی الله تعالی دین تیلایمز .

هجری ییل باشی ، هر ییلی ، پیغمبریمز نیک ومهاجرین اولین نیک حق دین نی تاراتش یولنده چککن مشقت لرغه قارشی کورساتکن صبر شجاعت لرینی هر تورلوک قین چیلیق لرغه چیداب اوزلری توغولغان یرلردین هجرت قیلب همان جهاد لرینی دوام اندوروش لری نتیجه سیده الله نیک فتح ونصرتی غه یتیشیب اوزلری توغولغان مملکت لرغه اسلام نیک شانلی بایراقینی اوستون کوتارگن حال ده قایتقان لیق لرینی خاطر لاتمق بیله مسلمان لرده جهاد عزیمت صبر روحی نی ینگی لاندور ادور . اسلام منبر ومجمله لری هر ییلی بوفرست ده رسول اکرم وصحابه کرام نیک سیرت ، و اخلاصلیق فداکارلیق لری واتحاد لریدین بحث اتمکله مسلمان لر نیک حال لرینی توزاتمک غه چالیشادور لر . بز تورکستان مهاجر لری اوجون اودات لر نیک حال لر یندین عبرت

اليب صبر وشجاعت لريزني آرتدوروب مستقبل غه بولغان ايشانجه لريزني کوچ لاندوروب اسلام ده انك بويوك شرف بولغان مهاجر ليغيميز غه لايق يخشي اخلاق و افعال لر بلان صفت لانيب اختلاف ميكروب لريني يوقاتيش اوچون انك بويوك مهم درس لر آلا دورغان كونلر دور .

الله تعالى نيك رحمتي بر زمان يابر مكان غه خاص ايماس دور اولقي مسلمان لر غه اوچوق بولغان الله نيك رحمت ونصرت خزينه لري نيك ايشيك لري اولر نيك يوليدن يورساك بوكون بزگه هم اوچوق دور .

اسلام تاريخي نيچوك وضع قيلنغان ؟ عموماً شرق خاقي ده مشهور واقعه لر بلان تاريخ تومتق بورونقي وقت لردن حاضر غچه دوام اتكن بر عادت دور . توركستان ده قيري آدم لر فلان ياغي ليق ده فلانه حادثه بولغان ايدى ديب سويلار لرايدى . ياپون لرده هر بر ايمپراتور لري نيك تخت غه اولتورغن كوني اولرچه بويوك واقعه حساب لانغان غه دولت تاريخي هر ايمپراتور نيك تخت غه چيقغان كونندن ينگي لاندور ، چين لي لرده عين حال جريان اتمك ده ايدى جمهوريت بولغاچ دولت تاريخ لريني جمهوريت دين توتدى لر حجاز عرب لري ده هم مسلسل بر تاريخ بولما سدين مشهور واقعه لر بيلاان تاريخ توتوش عادي بارايدى مثلاً عام الفيل ...!

پيغمبريمز غه وحى كيلگچ مسلمان لر آراسنده پيغمبر ليك كلگن دين تاريخ توتولورايدى ومدينه غه هجرت اتكچ اسلام ده كي واقعه لر غه هجرت دين تاريخ لينورايدى حضرت عمر نيك خليفه ليكي دين تورت بيل كيچيب كوب ير لر غه اسلام اورون لاشقاچ حضرت عمر دولت نيك كوب ايش لريني تنظيم قيلمق غه باشلادى و اوجله دين اسلام ديني غه مسلسل بر تاريخ وضع قيلنش ني اصحاب كرام غه امراتيدى حضرت عمر اوزى بالذات تاريخ نيك باشي هجرت دين بولوشي غه طرفدارايكن ليكيني هم اياما اتدى ، هجرت نيك اون يتنجي يلى ده اصحاب كرام نيك اجماعي بيله پيغمبريمز نيك هجرتي دين باش آلغان مسلسل هجرتي تاريخ اسلام تاريخي بولوب رسمي لاشتي .

پيغمبريمز عليه السلام نيك هجرت لري قايسى كون لرده بولغان بو حق ده تاريخ

علماء لری آراسنده برایکی یا اوچکون فرق لیک روایت لر باردور ، اما معتدل قول لرنی آلساق توبن ده کی نتیجه غه کلمک ممکن دور . صفرائی نیک یگرمه یتنجی کونی پنجشنبه سحری پیغمبریز مکه مکرّمه دین چقمش لر . ثورغاری ده اوچ کون توروب ربیع الاول نیک برنجی کونی یکشنبه مدینه منوره غه قاراب یورکن بو مبارک قافله مسافه نی سکزکون ده قطع اتیب قبا غه ربیع الاول نیک توقوزنجی کونی دوشنبه یتشمش لر ، اونده اوچکون راحت لانیب اون ایکنجی ربیع الاول ده قرآن کریم ده « أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَى » آیتی بیلان یادلانغان قبا مسجدی نی سالمیش لر واوندین مدینه منوره غه تشریف بو یورمیش لر دور (والله اعلم) .

لیکن محرم آی قمری بیل نیک باش آی بولوب تونولغان برآی بولغاچ حضرت عمر نیک ارشادی بیله یتیمیش کون مدت تاریخ نی آله سوروب محرم آیندین تاریخ وضع قیلنش دور .

ایمدی ، پیغمبریز نیک توغولغان کونلری وایکنجی پیغمبریز غه وحی نازل بولغان کون و اوچونجی پیغمبریز نیک مکه دین بیت المقدس (اسراء) واوندین معراج کیچه لری واقعه لری دیک اسلام غه تاریخ باشی بولوش غه یارایدورغان مشهور واقعه لر توروغلوق نیمه اوچون هجرت دین تاریخ الیندی ، ذاتا اسلام دینی نیک بالفعل دنیا غه تارالاشی پیغمبر لیک کلگن کون دین باشلانندی ، مدینه غه هجرت اتکن غه قدر مکه ده کیچرکن اون برییل ایچیده مهم ذات لر ایمان کلتوردی اسلام نیک اساسی قورولدی و بک کوب زور واقعه لر اوتدی نیمه اوچون بو اون بیریل نی اسلام تاریخ دین کیسیب هجرت دین تاریخ توتولدی ؟ اسلام دینی نیک اسرار لرینی یحشی بیلگن اصابت رأی ایله مشهور و صحابه کرام ننک انک عالم لریدین بولغان عادل عمر حضرتلری نیک بالذات هجرت نی اختیار قیلشی و اصحاب کرام نیک بونیک غه موافقت لری البته زور بر حکمت غه مبنی دور . بو حکمت نیمه ؟ مقاله میز نیک توب مقصدی بو نقطه لر دور ، ، بو حق ده اسلام اثر لری و عالم لر دین استفاده اوزرینه بوکون غه چه بیلگن لریمز بولر دور :

(۱) حایه اتیا دورغان بر قوت غه ایگه بولماغان بر نیمه نی حقیقی معنی سی بیلان بارو موجود دیب حکم ایتب بولمایدور ، قوت غه ایگه بولماغان بر مبدأ یا بر دولت و ملت نه قدر کوب بولسه بولسون تیزمحو بولوش خطری آلدینده دور ، اسلام دینی نی مدافعه قیلا دورغان قوت و دولت پیغمبر یز مدینه منوره غه هجرت اتکن دین صونک یاسیس قیلینمیش دور و جهاد عبادتی هم هجرت دین صونک مشروع بولیش دور ، اسلام نیک قوتی و دولتی بولماغان بیل لرینی تاریخ توتقان ده حساب قیلماسلیق بیلان مسلمان لر غه قوت و دولت و استقلال اهمیت لرینی بالفعل بیلدور ولیش دور . افغانستان نیک ایکنجی استقلال بایرامیده بعضی اجنبی دیپلوماسی لر شاه دین یاش سوراغان ده مین ایکی یاش ده دیب جواب برکن شاه استقلال دین اوّل یاشاغان یگر مه نجه یاشینی حساب اتماسلیک بیلان تمام اسلام نیک بو روحی نی بیلدیر تمش دور . مدافعه ایتا دورغان قوتی یوق بر نیمه ، گو یایوق اورنیده دور دیگن فلسفه نی بز تورکستان لیق لر تاتیب قدرینی بیلدوک قوت لر یز آزلاغان کون دین باشلاب مملکتیمیز تاپتالدی دنی میز ملیتیمیز مسخره ایتلدی بای وزوراو مملکتیمز نیک و اوتوز بش ملیون دیگن اوچوق نفوس نیک قیمتی توشتی داخل ده کی لر محبوس و ذلیل و خارج ده کی لر قاچاق لیق مذلت لرینی کوتاریب بویون قیسیب کون اوتکارمک ده میز .

ایکنجی سببی پیغمبر یز اوز شخصی غه برار نیمه نی نسبت برمک دین بک قاچنمیش دور دنیا ده آر غه خدمت قیلغان آدم لر اوز اسمی نی منگولاشتورمک (تخلید اتمک) اوچون بناو شهر لر غه اسمی نی قویمق غه اوخشاغان حرکت لرده بولیش لر اما اسلام ده محمد علیه السلام نیک و اهل بیتی نیک شخصی غه نسبت بریلگن هیچ بر نیمه یوقتور ، بلکه بالعکس قیامت غه قدر اوز اولاد لرینی زکات یمک دین محروم آیلامیش و ورثه لری غه هیچ بر میراث قالدور مامیش دور آیت وحدیت لرده مسلمان لر نی مؤمن لر دیب ذکر اتمیش باشقه دین ده کی لر موسوی ، مسیحی ، عیسائی بودی دیگن اوز پیغمبر لری و دینی باشلیق لری نیک شخصی غه نسبت بریلگن اسم لرله لذت و شرف حس اتکن لری حال ده بز مسلمان لر محمدی و محمدان (MUHAMMEDAN) کله لری دین خوش لانا میز چونکه پیغمبر یز خوش لانا مس ایدی . خصوصیت نی اظهار

دورغان نیمه لرنی کریه کورا دورغان وهر بر حرکات سکناقی فقط عموم بشر نیک سعادتی والله رضاسی فی هدف اتکن رسول اکرم نیک سیرت وروحي فی یخشی بیلگن عمر فاروق حضرت پیغمبر غه و باشقه مسلمان لرغه عام بولغان هجرت دین تاریخ الیش فی اختیار اتکن بولسه کرک .

حضرت پیغمبر نیک مونداغ تواضعی و خلوصیتی غه مکافات اولاراق کلمه شهادت و تشهد و آزان واقامت لرده مبارک اسمی الله تعالی نیک اسمیغه مقرون بولغان حال ده ایگیز مناره و منبر لرده بوتون دنیا ده بش نوبت کوک لرغه قدر کوتارالا دور ، ونجه یوز ملیون لاغان مسلمان لر هر کون آز غنه سی اون نوبت ، نماز لریده یادلا یدور لر ورفعنا لك ذکرک . من تواضع رفعه الله (صدق الله ورسوله)

اوجونچی سببی انسان نیک راحتی فی تأمین اتیا دورغان نیمه هر نیمه دین زیاده واول اوز وطنی دور ، اونیک اوجون وطن هر بر شیء دین عزیز دور ، اسلام ده وطن محبتی ایمان دین سانلیش دور .

بتیادی

دوامی کیله سی سان ده

م . ا . ا . اسلامی .

حدیث قسمی (دینی بولوم)

عن عبادة بن الصامت رضى الله عنه وكان شهيداً بديراً وهو أحد النقباء ليلة العقبة أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال وحوله عصاة من أصحابه « بايعوني على أن لا تشركوا بالله شيئاً ولا تسرقوا ولا تزنوا ولا تقتلوا اولادكم ولا تأتوا بهتاناً تفترونه بين أيديكم وأرجلكم ولا تعصوا في معروف إلى آخر الحديث » رواه الشيخان .

دین اسلام نفس بشریه فی ظاهر باطن اعتقادات عمل و معامله و باشقه احوال لرده پاک لاق اوجون کوب اهمیت برادرور ، چونکه نفس بشریه ایکی قوت دین مرکب دور ، بری قوه ملکی (فرشته لیک قوتی وصفتی) و بری قوه بهیمی . نفس ده بولغان قوه بهیمیه نیک ایستگانیکه قراب یورکن کیشی تورت ایاغ لی حیوان لر مرتبه سندین هم تو بن راق درجه گه کیلور ، حتی برکونی کیلور که بهائم مرتبه سیگه یتما کنی آرزو کیلور لا کین ممکن

بولماس، چنانچه قیامت کوئی بهائیم لر حساب وقصاص دین صونکره توفراق اولارلر بیتارلر جهنم غه کیرماس لر اما کافر لری که جهنم عذابى ده همیشه قالور لر اولر آرزو اتیار لر که کاشکی بز لر هم بهائیم درجه سیده بولوب اولردیک توفراق بولوب کتساک و بو عذاب دین قوتولساق، لیکن آرزو لریگه یتلماس لر زیرا نفس بهیمی لری اولرنی یمان یول لرغه باشلاب او مرتبه گه تیکوز میش دور. الله تعالى نیک « و يقول الکافر یالیتی کنت ترابا » آیتی بونکا اشارت دور.

اما اگر انسان نفس ملکی مقتضا سیچه یورسه روحینی کوچ لاندورادور غان یخشی عمل لرگه مشغول بولسه قلبینی دنیا محبتی دین پاک قیلسه همه اعمال و افعالنده الله نی اونوتماسه و هر حال ده الله نی حاضر و ناظر بیلسه نفس اماره نیک استا گمان نرسه لرگه مخالفت قیلسه فرشته درجه سندن درجه لرگه یتیشور.

جناب پیغمبریمز امت لرگه اتا آنا لریدین آرتوق مهر بان و غمخوار ایدی لر اولرنی همیشه سعادت ابدیه یول لر یغه ارشاد ایلاب روح نی قوت لاندور ادورغان عمل لرغه ترغیب اتیار ایدی، ضرر و فلاکت لیک وانسان نی قدر یدین توشارا دورغان نیمه لردین اوزاق لاشتورمق غه کوشش قیلور ایدی لر، یوقار یده کی حدیث شریف بوقبیله دین دور.

دوامی بار

مصرده تورکستان جمعیت خیریه رئیسى فضیلتلو شیخ یونس قلمیله

قوتاتقو بیلیک و مؤلفی یوسف خاص حاجب

بیز تورکستان تورکلی نیک زمانه سی بله بیک ایلگری لاگان معارف و مدنیت و پارلاق دور لریمز نیک وثیقه و شاهی اولاراق اتا بابا لریمز ننگ قالدورغان ایکی قیمت لی اثری باردور که بری « قوتاتقو بیلیک » وایکنجی سی « دیوان لغات الترک » دور، بویکی ادبی خزینه فقط تورکستان تورک لری اوچون غنه ایماس (دگیل) بلکه عموماً تورک ملتی نیک بوکون گیچه تونولغان ملی ادبی اثر لری

آراسیده انك قيمتلى سى وقديى اولاراق قبول قيلنمش دور .

موندين توقوز يوز يىل ايلگرمى ، توركستان نيك علم دنيا سى غه تحفه قيلب يتشديرگن وپوتون تورك اديب و متفكر لرى نيك ممثل لرى سانالا دورغان يوسف خاص حاجب . و محمود كاشغرى لى طرفندىن خالص توركستان جه ياز يلغان بوايىكى اثر ، توركستان نيك پارلاق و آلتون دور لرىنى و كيچمش لرىنى تصوير اتمك بيله بوگونكى ضعيف توشكن كونلر يزدده جان لرىمىز غه جان قوشا دورغان و باش لرىمىز نى يتنجى آسمان غه قدر كوتارا دورغان عامل لرىمىز دور . بونداغ اثر لىر حقنده حرمتلو اوقوجى لرىمىز غه معلومات سونمق نى مجله اوز كر ك لرىمىز بىلا دور ، و بوعددى ده قوتاتقو بىليك حقنده كى خلاصه معروضه ميزنى تقديم اتيامىز .

قوتاتقو بىليك نيك مؤلفى ، يوسف ، قراخان لرنىك قيش ليق پاى تىختى بولغان « بالاساغون »^(۱) شهرى ده هجرى ۴۱۰ ميلادى ۱۰۱۹ يىل لرى اطرافنده توغولمىش ، اصيل بر عائله غه منسوب بولوب فضل و تقوا سى ايله خلق محبتي نى قازانمش ، يوسف ، فوق العاده اجتهادى و زكاسى سايه سنده زمانه سنده تحصيل قيلش ممكن بولغان علم لرنى قوليهغ ايب عصرى نيك يىگانه بر متفكر و شاعرى بولمىش دور . بويوك عالم لردىن ، قوتاتقو بىليكنى تدقيق اتكن اوتو البرتس (Otto Albertes) يوسف نيك توغرى دين توغرى يا بالواسطه اسلام فيلسوفى ابن سينا نيك شاكر دى ايكن لسكيغه قناعت اتمش دور^(۲) فواد كو پرولو (حاضرقى توركيه خارجيه باقانى) حضرتلى البرتس نيك بونظرى نى فوق العاده جالب دقت ديمك ده دور^(۳) منصب صاحب لرى و دولت رئيس لرى ده تاپيلشى لازم كلگن صفت لرنى تعريف ايتيش ده

(۱) قيليج و قلم مجاهد لرىمىز دى م . ا . بوغرا حضرتلى نيك شرقى توركستان تاريخى نيك ۱۵۵ نجى صفحه سيده ، بالاساغون ، حاضرقى توخاق شهرى نيك يانيده بر شهر ديب قيد ايتيلش دور ، حاضرقى اسمى نيمه معلوماتيمز يوق دور .

(۲) قوتاتقو بىليك فاسفه سى كتابى نيك ۳۳۰ صفحه سى غه باقايسون .

(۳) تورك ادبيات تاريخى استانبول صفحه ۱۹۲ غه باقايسون .

يوسف بيله بويوك فيلسوف فارابی آراسنده بيك يقين بر فكر مناسبتی بولغاچ يوسف اوز همنامی و وطنداشی بولغان فارابی نيك اثر و فكر لرینی هرکشی دين زياده بيلگن و آنکلاغان لقینی قبول اتمک ممکن دور^(۱).

کتاب قايرده يازيلمش ؟ يوسف قوتاتقو بيليك نيك اخيرقي ياریمی نی قراخان لر نيك پای تختی بولغان و اوزمان ده « اوردا کنت »^(۲) ديب آتالا دورغان حاضرقی « کاشغر » شهری ده يازيلغان ليقي غه مؤرخ لر طرفندین اتفاق قيلنمش دور ، فقط اولقی ياریمی نی دكتور رشيد رحمتی ارات و دكتور ديلمن لر اوزی توغولغان بالاساغون شهری ده يازغان ليقي غه قائل دور لر . اما دكتور رضا نور يوسف کتابی نيك اولی نی قومول شهری ده يازمیش ديب قيداتمک ده دور بزکو پچيليك مؤرخ لر نيك قولینی ترجيح ايتامیز ، فقط دكتور رضا نور بالاساغون نی حاضرقی قومول ديگن فکرده مو ؟ يابالاساغون دين قومول غه کيلب کتابی نی انده يازا باشلاغان ديگنی مو ، بو نقطه مجهول دور .

کتاب ننيک يازيلغان تاريخی : اثری نی هجری ۴۶۲ ، (۱۹۰۶) ده يازيش غه باشلاب اون سکرآی مدت ده تمام اتکن لکینی

بيل التمش ايکی ایردی تورت يوز بيله بوسوز سوزلاديم توتوب جان سوره توکل اون سکرآی ده ايديم بوسوز اودور دوم اديرديم سوزا وديب تره بيت لری بيله مؤلف اوزی اوچوق لاماق ده دور . يوسف کتایینی کاشغرده تمام لاغاچ قاراخان لر سلاله سندین خان لر خانی توغاچ قرابو غراخان (ابو علی حسن بن سليمان آرسلان) حضور ينده اوقوب واونکا تحفه اتمیش دور ، خان شاعر نيك فضل و فكر و قلم قدرتی نی تقدیرا تيب کوب التفات ايلامیش و اوزمان ده خاقان ليقي دين صوگ انگ بويوك درجه بولغان « خاص حاجب » منصبی نی برمیش دور اونيك

(۱) پروفيسور صدری مقصودی ننيک ارسال حقوق فلسفه سی تاريخی ننيک ۱۳۰ صحيفه سيغه مراجعت قيلينسون .

(۲) اوردا کنت پای تخت شهر ديمک دور .

اوچون يوسف خاص حاجب ديب مشهور بولمى حاجب وزير ديمك بولوب «خاص»
قوشولدى يېقىن اوزمان ده دولت ده الك يوكسك درجه بولمى دور .

دوامى بار .

ان شاء الله كيله سى سان ده قوتاتقو بېلىك نيك معنى سى و بو كتاب نيك
موضوعى و غايه سى و نسخه لرى و اهميتى غه اوخشاغان نقطه لردين بھيمزنى دوام
اتدورامىز . م . ۱۰ . اسلامى

قورچاق حاجى لر .

ساويت قول آستیده كى اسير تورك مملكت لر يدين اوتكن بيل (بولتور) اون سكز
و بويىل يگرمه بردانه آدم لر حج قيلمق اوچون كلدوك ديب بو طرف لرغه كيلىب چيققان
مناسبت ايله اسلام مطبوعاتى ده قيزيل حاجى لر و روس حاجى لر عنوان لرى آلتنده
مقاله لر يازيلدى . كمونيست مملكت لر يده دينى منصب و لقب لرغه قدر خطر ليك
اورنگ بيلان بويالىب قيزيل مفتى قيزيل حاجى ، قيزيل امام تعبیر لرى اورته غه
كلك ده دور . قيزيل لفظى كمونيست كله سى نيك مرادى بولوب قوللانماق ده دور .
كمونيست ليق و كمونيست لر نيك هيچ بردين بيلان علاقه سى و برچه ليق ايش بریش
لرى يوق دور . حاجى ديمك اسلام ده مكمل بر مسلمان ديمك دور بويوك بر شرف دور
اونيكنچون كمونيست ، حاجى بولمايدور ، و حاجى كمونيست بولالمايدور ، و بو اعتبار ايله
قيزيل حاجى تعبیری توغرى ايماس دور ، و اوكلنگن آدم لر صاف تورك عرق لر يدين
بولغاچ روس حاجى لر ديمك ده حقيقت دين اوزاق دور ، غير ارادى بر حرکات و سکنات
لرى همه غه آب اوچوق كوروننگن بوزواللى مسكين لرغه قورچاق (هيكل PUPPET)
حاجى لر ديمك توغرى راق تعبیر بولسه كرك .

كمونيست لر اوزايمبر يالزمى آستیده كى مملكت لر نيك اطرافيه تيمور واوت دين
قالين پرده لر اوروب او مملكت لر بيلان خارجى دنيا علاقه سىنى قين لاتقان ليق معلوم دور .
واو مملكت لر نيك ايجيده بر شهر دين بر شهر غه باريش كياش امكانيت لرى بك تار

بولغان نيك اوستيگه غايت اغير وينكچكه حكومت اجرا آتی غه تابع توتولغان لقینی ده بيلامیز. واونده کی خلق کونلوك يك اچمك واوز لرینی ایسیق سوغوق دین ساقلا يدورغان کیوم لرغه ایگه ایماس محتاج حال ده یاشاغان لیق ده بیلگیلی دور. حال بوایکن کوب چقم ومخصوص طیاره لر بیلان اوزاق یر لرنی آیلا ندوروب هر ییلی برنجه آدم نی حجاز غه کلتوروب ینه قايتاریب الیب کتش نيك سبب لری دین بری تخی روسیاده دینی آدم لر ودینی عبادت غه حریت باردیگن فکر نی اسلام عالمی ده قالدورمق دور. موندین اوتوز آلتیه ییل ایلگری دین حاضر غه قدر بزجه محترم بولغان سقال، سلّه (عمامه) تون یعنی ملی ودینی شکل لر دائمی رویش ده کمونیست لر نيك کولکو ومسخره لر یغه معروض دور ایمدی اوسلّه وتون لر بیلان بولر اسلام عالمی نيك عقلی غه کولمگ چی بولالر. تازه اوخشاتیب، اوسته آرتیست لردیک او دینی و ملی یونیفورم لرغه اورانیب کیلگن بیچاره بوقورچاق لر اسلام دنیا سی ده انك حساس موقع لر وشخصیت لرغه اوز لرینی کورساتمک. و بازار غه سالماق غه اوغراشقان لرینی کوردوک وشيخ الازهر، مفتی الدیار المصریه ديك اسلام عالمی ده انك مهم ذات لرنی زیارت قیلش او لر نيك برنجی هدفی بولغن لقینی ده مشاهده اتدوک. لیکن اسلام عالمی او لر نيك اوسته لری او یلاغان چه غافل ایماس دور لر، هر قانچه حقیقت نی او لر یاشورسه لر هم « الشمس لا تطین » = کون نی لای بیلان چاپلاب اتکالی بولمايدور دیگن مقاله مصداقینجه خودی قورچاق حاجی لر نيك اوز لری نی روسیه ده کی دینی اضطهاد ومحرومیت لر نيك بر شاهد لری اولق صفتی ایله تلقی اتکن مصر مطبوعات لری کوب حقیقت لر بیلان رأی عام نی تنویر ایتندی لر. ذاتاً بز تورکستان لیق لر اوتوز آلتیه ییل اوّل بیلگن نیمه لرنی دنیا صونك راق بولسه هم بوکون بیلیم بیتیشمک ده لر کمونیست لیق نيك دنیا ده کیچرگن فتنه لری زهر لانماغان سلامت باش وذهن لرغه او لر نيك نیمه ایکن لیکی دین عملی وصادق کوب درس لر بردی لر بوکون حر آزاد دنیا ده ایکی آدم یقه لاشیب قالسه او لر نی اوروش غه سالیب قویغان اوچونجی کشی محقق کمونیست دور دیگن توشونجه غه کیلا باشلادی لر وحقیقه شونداغ دور. اونیکیچون مونده بوقورچاق حاجی لر حقنده یازا دورغان بحمیمیز خارج

ده کی بز تورکستان لی لر بولرغه قاراتا قایداغ موقع آلماقیمز لازم دیکن نقطه اطرافنده فکر لاشتی دین عبارت دور .

انسان لر نیک بر بریگه یقین لیق مسلك ومبدأ ومفکوره بر لیکی اعتبار یله اولچانا دور ، مفکوره ده باشقه بولغان بر انسان نه قدر یقین بولسه بولسون یات و دشمن حساب لانا دور ، حضرت نوح پیغمبر غه دینی مبدأ ده باشقه بولغان اوغلی نی الله تعالی « انه ليس من اهلك » دیب نوح علیه السلام دین نسبی قرابتی نی نفی اتمش دور ، کمونیست لر کیم اولسه اولسون بزگه یات و دشمن دور ، بو مقدمه دین مقصد یمیز کیلگن او آدم لر نیک همه سی نی کمونیست دیب حکم قیلغان لقمز دین ایماس ، لیکن آرلرنده صاف وصادق کمونیست لر بارلقی نی هر بر عقل ایگه سی تخمین ایتیپ بیلادور ، واولر قایسی سی بزچه مجهول دور ، خمر تامیب کتکن بر چیلک سو نیک همه سینی ، توکوب تاشلاغان دیک اولر نیک همه سی غه اوچوق یوز برماسلیک واحتیاط ده بولمق طرفداری میز . اولر دین مملکت حالینی بیلشمک چون کوروشمک فایده سز دور . چونگه مملکت نیک حقیقی حالی تی بزگه سو یلامک غه اولرده اقتدار یوق دور . تورکستان ده ایکن میز اونک کوز لر چب کوز لرغه رقیب لیک حالینی آلمش دی ، بونلرایسه بک اوچوق معلوم دور قاتیغ رقابت آستیده دور . بولرغه قاراتا ساووق شعور قاتیغ نفرت بیلدورمک ایله خارج ده کی قیلب یورگن سوزلریمز نی فعل ده کورساتمک ضرورتینی حس ایتیمیزی نه ایکنجی مهم بر طرفی بو دور که بز اوزیمز نیک کنک مملکت لریمز غه سیغالمای قاجب چیقیب خارج ده اعتماد وایشانجه لرغه مظهر بولمق اوزره یاشاماق ده میز البته دشمن لریمز نیک بو نیک غه ایچی پوشادور بو مرکز لریمز نی ضعیف لاتماق بزغه خارجی دنیا نیک ایشانجه لرینی آزلاتماق بو قورچاق لر نیک اوستی گه یوکلانگن ایش لر دین بری سی بولا بیلیر . خارج ده کی وطنداش لریمز نیک کمونیست لرغه کامل عداوت حس لرینی بک یخشی تقدیر اتمک له برابر اولر نظریغه تاشلایدورغان ایکنجی فکریمز تورکستان خلقی کمونیست لیق نیک قربان لریدین بولدوق ، ایمدی بز باشقه لر نی تنویر اتمک انسانیت واسلامیت واجب لریدین بولغان نیک اوستیگه حُر دنیا دین بز نیک کورگن وکوروب تورمق ده بولغان یخشی لیق لر نیک بزگه یوکلاگن واجب لری دین دور ،

اسلام دنیا سی ده تخی ساده مسلمان لر هم آزاماس دور ، سعدی نیک « جومی بینی که نایناوچاه است اگر خاموش بنشین گناه است - یعنی بر کورو بر قودوق نی کوروب توروب شوک تورسانک کور قودوق غه توشوب کنسه گناهی سیکا بولادور ، دیگن حکمتی سوزی چه اظهار حقیقت ده قصور اتماسلیک لازم دور ، تورکستان و باشقه تورک مملکت لری دین یول یراق لیقی وسفر موصلات وسیله لری نیک ابتدائی بولوش لریغه رغماً اوزوقتی ده اون مینک لاب کشی حج غه کیلور لرایدی اگر بوگونکی کون لردیک سفر لر اونکای لانغان سفر وسیله لری یول لرنی قسقارتقان زمان لرده اوز دینی و حریتی و ملیکی و بای لیقی غه ایگه بولسه لر الیگ منک لاب حاجی کیلش ده هیچ شبهه بولماغان اوتورکستان و باشقه مملکت لر نیک قرق ملیون خلقی دین عجبا یگرمه برکشی غه غنه حج مخصوص فرض بولش میدور ؟ باشقه لرنیمه بولدی ، بوکون یگرمه ایکی ملیون مصر خلقیدین یگرمه ایکی منک کشی حج قیامق ده دور حج موسمی سورون زمان ده کیلسه حاجی لر ایکی قات بولوشی نی تخمین ایتیمک ده دور .

آلدامچی لیق بیلان کشی لر نیک دوست لوق و محبتی نی قازانماق زمانه سی آرتوق کچمیش دور ، چونکه بودور اویغاق لیق دوری دور . اسلام عالمی نیک فکرینی اوزیگه تارتماق و دوستلوقی نی قازانماق نیک انک قیسقه یولی و یخشی چاره سی اولر نیک قرداشی بولغان قرق ملیون تورکستان لیق نیک هر سناحه ده حریتی نی تأمین ایتادورغان استقلالینی برمک ایله غنه بولادور . وان شاء الله دشمن لر ایستار ایسناماس اوکون کیله جک دور .

یوقالسون خدیعه و آلدامچی لیق یاشاسون حقیقت .

م . ا . ا . اسلامی .

ادیات، بولوي

سوزده تورمق

خلاف آسانك اگر ايغان سوزنيكدين كئار ايركك ليكنك آتي اوزنيكدين
چيقار ماغيل اغيز دين قيلماس ايش ني قيلور من ديه قول دين كلماس ايش ني
اغيز دين چيقسه سوز قاتيار ماغيل فاش اگرچه كئسه هم اول سوز اوچون باش
كرك ايرمين ديگن نيك وعده سي توز اگر توز بولمسه آندين كونكل اوز
(صوفي الله ياردين)

زندان تام (ديوار) لريدين^(۱)

نيچه ييل كزگن ايديم ديار غربت ني كورميگن ايديم مونداغ عذاب وعقوبت ني
عاقبت وطن گه كياب خلق اوچون قيب خدمت
مكافات اوچون آلدیم بو آزار وكلفت ني
طاقيم طاق بولدي مونده كي خلق ندا سيدين
گاس بولدي قولاق لريم جارا قليغان كشن صدا سيدين .
هر شئي بي طاقت بولادور بولر نيك آهي دين
نه بولور بريول حكومت اوتسه بولر گناهي دين
كون ده موشتوم ديك چالمه خط قيب توگاب كتادور
اوله دين چيقيب كئسم بوموم توگاب كتادور .
(كيله سي سان لرده دوام لري بار)

(۱) ۱۹۳۷ اپريل جالام . محيطي كاشغر دين چيقيب كئكن دين صوبك كاشغر
وجوارنيدين اوچوز اليك مملكه كئنه لريني كونيست لر قولمه افغان ايدى شويلى ۲۹
مايوده بولرغه تيريك كوينچه كيراسين ياغي چاپ يارباغ دروازه (G.P.O.) كونك عن
جوزندانده كويدور دي لر بو شهيد لر ايچنده بوبوك معارف چي ميز آرتوش لوق محمد علي
افندي نيك زندان تام لرغه يازيب قالدورغان شعر لري ني كوجوروب آفغان ايدوك اونيك
چون بو عنوان ني بردوك كيله سي سان لرده مرحوم ني مخصوص مقاله بيله خاطر لايمن .

ایشیلاگان لر خوار اولدی

مجاهد لریمز دین طور فان لیق عالم ادیب عبد الله بك داملا

نعیمی مرحوم نیک همالایاتاغ لریده اتیقان قصیده لریدین ابریل ۱۹۳۷

ایشیلاگان لر خوار اولدی یمان لر اعتبار اولدی

یخشی لریمان بولوب * جهان بز لرغه تارا اولدی * حیران شک بز الله کتار میز
کعبه الله غه (نقرات) بعضی بر منافع لر * نیت لری بوزوق لر * آراده آلا بولوب *
کونکل لر غبار اولدی .

دین یولنده یورکن لر * اوزدینی فی دیگن لر * آخشام لرده آه تارتیب * یولدوزنی
سانار اولدی .

عاقبت ده اویلاشتوق * چیقیب کتنش غه توختاشتوق * تنکریمز نیک تقدیری
حرم غه یول آچار اولدی * همالایا اوزون تاغدور * یول یمان یراق چاغدور * علا جیمیز نیک
یوقیدین مایکش غه قرار اولدی * ایشیک لر اوجوق قالدی * چراغ لر یونوق قالدی *
غریب لیق ده کی اویلا * توتوغلوق قالار اولدی .

شهید لر قبری غه

(ختن فتح الدین مخدوم نیک ۱۴۹۹ ده اتیقان شعر لریندین)

نه عجب طالع سننیک ده سودیکم جانان وطن !

دائما باغرینک ده قوپغای قان لادین طوفان وطن !

بر عصر تنج اوتما دینک کوکسونک ده هرخیل انقلاب

تفرافنیک ایجره کومولیش بی عدد انسان وطن !

هر غریچ یرینک شهید اجدادیمز نیک قبری دور

ساقلاش استنحوان لرینی ایلیویوف تورغان وطن !

سن اوچون اولمک وطن اولاد لرینک نیک غیری دور

بزگه بو خصلت بویوک اجداد له دین قالغان وطن !

شول سبب دین هر زمان یولنک ده قیلدوق جان فدا
 بخت واقبالنک اوجون بردوک نچه قربان وطن!
 آه کیم قربان قانی دین اونسه چوکیل غنچه لر
 کمل یرینده یانتاق اونکیچ بز بونکما حیران وطن!
 دوا می بار .

کنکاش (قرداش لری میز ایدیل تورک لری نیک مشهور شاعر لری عبد الله توقال مجموعه آثار یندین) .

عزیز دوستوم سیکامین دین کیگاش شول
 سر ینک فی کشی لرغه سویلاماس بول
 ایچنگ ده نرسه یانغانین اوزونگ ییل
 اوزونک قایغور اوزونک یغلا اوزونک کول

نصیحت (قان داش لری میز باشقورت تورک لری خلق شعر یدین)
 آتنک بولسه تاقلات تونونگ بولسه یقلات^(۱)
 قیزینگ بولسه بر کیاوغه چیقاس بورون یمان آت .

آتالار سوزی (ضرب الامثال)

آتالار سوزی حیات ده رهبر دور ، هر ملت ده زور اهمیت بیلان تویلا نیب ساقلا نا
 دور ، تورکستان ده هم کوپ حکمت لی اتالار سوزی بار دور که بورونقی فیلسوف وحکیم
 اتابا بالری میزدین اغیز دین اغیز غه کیچاراک بز غه قالمیش دور . چاچیلغان بوملی بای لقمز فی
 توپلاماق یولیده علم و قلم ایگه لری و حرمتلو قیری (اختیار) لری میز نیک یاردمینی سورا میز .
 ۱ - باش سونسه بورک ایچیده قول سونسه ینگ ایچیده .
 ۲ - آنا کور قیز آل ، قیرغاق کور بور آل .

(۱) تون - بزچه جبهه . یا قالاتاق قیمت بهالی تیره لر دین اورومه یقه قویدور مق

دیلمک دور .

۳ - هر يړ ده قران نيك قولاقى تورت .

۴ - ايلچى كه اولوم يوق .

۵ - ايچكو كه جان قاينغو قصاب غه ياغ .

۶ - سن آغامن اغا ايناك لرنى كيم ساغا ؟ (آزر بايجان آتالار سوزيدن)

قيسقه حكايه لر :

ايش سيزوزارت : ياورو پاده سو ويچره مملكتى بز نيك دوغو توركستان غه اوخسه دنگيزى يوق بر مملكت بولسه هم حكومت ده بحريه نظارت لرى بار دور . بر وقت ساويت روسيه تبعه سى دين برى سو ويچره لى برى سيغه سز نيك مملكتكزده دنگيز يوق نه اوچون بحريه نظارتى بارديب سو آل برگن ده ، بزده بحريه نظارتى بولوشى روسياده عدالت نظارتى بولغان بيلان بردور ديب جواب قايتارميش .

ان شاء الله مين : نصر الدين افندى خاتونيغه اكر ايرته هوا اوچوق بولسه تاغ غه اوتون غه بارامن يامغور ياغسه اوى ده اوشاق توشاك ايش لرايشلاين ديمش دور ، خاتونى ان شاء الله ديگين ديسه بوايكي حال دين باشقه نيمه بولورايدى ؟ ديب كولميش . ايرته سى ايرته گمانده بيرمونچه عسكر لركيليب بزغه يول كورسات ديب افندى نى آلدیغه ساليب اليب كيتمش لر يامغور ده كون بوي پياده سو كولداب يوروب عسكر لرغه يول كورساتيب آران قوتولوب اولگوديك بولوب كيچه سى اوييغه قايتيب ايشيك نى قاقسه خاتونى كيم سن ؟ ديمش ، افندى ان شاء الله مين . ديب آقرين غنه جواب قايتارميش دور .

اخبرار بولوى

اسلام عالمى احوالدين : بو برايكى آي ايچيده اسلام دنيا سى فايده سى اوچون تمام لانغان بك زور وتاريخى واقعه لرنى سو وينج لر ايله قارشى آلدوق : برنجى ، حاضرقى مصر جمهوريتى نيك رجالى انگلتره نيك سو ويس قنالنده بولغان قوت لر ينى سلمى وتنج يولى ايله چيقارماق يولنده كى موفقيت لرى دور ، بوايكى دولت نيك بر آنگلاشمه غه كيلب دوست و دشمن ذهن لر ينى مشغول قيلغان و دنيا چه بويوك مسئله لر دين سانالغان

بو مسئله بك چرايلىق وهم مصر ملتى نيك فايده سيغه حل قىلب توكامكى بيله ، مصر اوز جسمى غه كركن بر شيشق كېي تلقى ايتىب كوب راحت سز لانگن وكوب مادي ومعنوى جهاد لر يورتكن بو مسئله ده يذگى عهد نيك قهرمان لرى دور ينده اوز تيلاك لريغه يتيشيب استقلال لرى نى مكمل سانامق ده دور مصر حكومتى وملتى نى بو موفقيت لرى بيلان تهرىك ايتاميز وشاد لقمز نى بيلدور اميز .

ايكنجى : بو بيل حج موسى مكه مكرمه ده بر عمومى اسلام مؤتمرى بولوب اوزدى بو مؤتمر غه جلالتلو ملك سعود بالذات رئيس بولغا نى حال ده پاكستان حاكم عام ورئيس الوزراء لرى ، ومصر باش باقانى جمال عبد الناصر وافغانستان قرالى نيك وكيل لرى باش ده بولغانى حال ده پوتون اسلام مملكت لريدين مهم شخصيت لر قاتناشدى لر . وهر بيلي مكه مكرمه ده مؤتمر اوز دورمك غه قرار برگن بو باش مؤتمر ، مؤتمر نيك دائمى سكرتيرى اولاراق مصرده ثوره اعضا لريدين حرماتلو انور السادات نى اختيار قىلدى توركستان ، آزر بايجان ديك اوز حرىت لريغه مشتاق اسير مملكت لردين وياپونيا وياوروپا ديك مسلمان آز چىلىق ير لردين هم وكيل لر قبول قىلمق غه بولغان عادل قرار لر ينى اعلان اتيدى لر . بو مؤتمر حقنده مصر مطبوعاتى دين « المصور » نيك خلفاء راشدين دورى دين صونك اوتىگازيلگن مؤتمر لرنىك ايسگ . مهم و بويوكى ديگن توصيفى نى مبالغه سز تاپاميز وتاييد ايتاميز ، بو مؤتمر قرآن كريم ده حج حكمتى ده « ليشهدوا منافع لهم » آيتى غه بر مظهر بولدى ديب خوش لانايمز ، بو مؤتمر غه اسلام عالمى نيك مقصد وتيلاك لرى ومسلمان لرنىك برلىكى نى تاامين ايتش يولنده موفقيت لر تىلايمز .

اوچونجى : مصر نيك ارشاد قومى وزيرى صاغ صلاح سالم حضرتلى نيك صونكقى آي لرده كى حجاز ، لبنان يمن عراق زيارت لرى . اسلام دنيا سنده مهم بر انتباه ويخشى نتيجه لر قالدورمقى ايله ممتاز واقعه لر دين دور ، نشاط لى بو وزير نيك خصوصاً عرب دنيا سى كلمه سى نيك حقيقى بر ليكىنى تاامين قىلا دورغان بو زيارت لرى هر بر مسلمان نيك تقدير ودعا لر ينى ايجاب ايتادور .

تورتينجى : بوكونلر شرق الاردن قرالى جلالتلو حسين ، توركيه نيك رسمى مهمانى بولمق ده دور ، اغسطس ۲۶ ده استانبول نيك تقسيم ميدانى ده ملك حرمتيغه

اوتسكازيلسكن عسڪر استعراضي تورك لرنىك حاضر قى وقت ده كى بويوك قوت لريدين
صادق برفكر براقش دور ، توركيه رئيس جمهورى غه ، ملك حسين آلتون غلاف ليق
برليانت وياقوت وانجو لره مرصع قيمتليك برفليچ هديه تقديم آتمش دور .

شرقى توركستان حال لريدين : و . ۱۰ . ع . خبرى ينگى دهلى ده كى اعتمادليق
دائره لرنىك اعلانى غه كوره برمليون دين مركب مسلح ومنتظم برفيزيل اوردو شرق
توركستان بيله کشمير نيك شمالى چيگار اسيده اورون لاشتورولش دور . تهرت يوزالليگ
مليون ليق هندوستان وپاكستان دولت لرى نيك پوتون قوتى تخى برمليون غه يتايدور .
سكز مليون ليق شرقى توركستان ده فقط کشمير حدودى ده برمليون عسڪر بولغان ليقى
« اهالى نيك باشيده كى اغيرليق نى وهم كونيست لرنىك خر دنيا غه قاراتانه فكر ده
ايكن لكينى وتهديد لرينى بيلدوروش ده كفاهه دور » .

اوتكن بيل اون برنجى سبتمبر ده هندوستان حكومتى باش باقانى شيرى نهرو ،
كومنيست چين حكومتى شرقى توركستان منطقه سى پوتون سياسى ممثل لرغه قاباليق واولر
نيك آنده توروش غه حقى يوق ديب اعلان قيلغاچ ، هندوستان حكومتى اوزى نيك شرقى
توركستان ده كى عمومى كونصولات لرى نيك قاباتاجاغينى هندوستان بويوك ملت مجلس ده
اعلان قىلدى ۱۵۹۳/۱۲/۹ .

غربى توركستان حال لريندين : ساويت حكومتى موسكوده كى انگلتره ايلچى
سى سيرويليام هايترغه (Sir. W. Haiter) اجنبى ديپلوماسى لرنىك باريشى ممنوع
بولغان منطقه لرنى زيارت اتمك اوچون ۵۴/۶/۲۷ ده مخصوص رخصت برميش دور
خاتونى وروس چه بيلادورغان ايلچى ليك سكرتيرى بيلان سفير تركانستان مركزى بولغان
عشق آباد ده ايكي كون وقت كيچريب اوندين طياره بيلان تاشكند غه واوندين فايز بيلان
كوب توركستان منطقه لرى غه كتمش دور . انگلتره سفيرى بوزيارتى دين
سوزلارايكن بارغان ير لريده يعنى توركستان نيك تورلى منطقه لريده كى خلق لرنىك
دنياهه انگلتره ديگن بر دولت بارلقينى بيلماكان ليك لرينى ، سفير ديگن نيك وظيفه
سى اشى نيمه اوندين هيچ خبرى يوق لقينى واو منطقه ده كى خلق اعتقادى چه عالم ده
انك اوزاق نقطه موسكو بولوب موسكو دين صونكره آرتوق دنيا يوق ديگن قناعت ده

ايکن ليک لرينی واو ملت لرنیک بک ابتدائی فطری بر حیات ده یاشاب مدنیت وحاضر
قی حال لردین غافل لکینی تصریح برمیش دور اه. (۵۴/۶/۲۸)

مصر نیک معتبر کونلوك گزیتته لریدین اخبار الیوم نیک ۴۹۷ عددی ده مصرده
انک مشهور یازوچی لردین استاذ محمد التابی قلمی بیله « تیمور پرده آرقه سی - سوقوش
نیک تیز بولوشی فی الله دین تیلایدورغان ملت لر » عنوانی آلسیده اوزون بر مقاله باسیلیب
حقیقی بو فایده لیق مقاله نیک بعضی نقطه لرینی خلاصه قیلاراق ترجمه ایتامیز . بولاندا ،
ماجارستان ، رومانی ، بلغاریا لرنی اول دین نچه دفعه زیارت قیلغان یخشی بیلگین
و بویقین کونلرده ینه او مملکت لرنی زیارت قیلب کیلگن بر لبنان لیق سوداگر
آنده کی خلق آغز بدن ایشکن سوز لرنی واو لرنیک فکر واحوال لرینی نقل
ایتارایکن مونداغ دیمک ده دور ، تیمور پرده آرقه سنده کی خلق دین محاربه حق ده
فکر سورالسده برمنوت اول محاربه نیک بولوشی فی همه سی آرزو ایتکن لیک لرینی
بیلدورادورلر ، کوب آدم لرغه سوزلادیم بیلمای سز لرمو ؟ بو کونلرده اوتوم وهیدورجینه
بومبه لری بیلان سوقوش بولادور ، کوب آدم ومملکت لر خراب بولادور ، سوقوش نیک
بولغانی یخشی ایماس دیسام ، مونداغ حیات دین اولگن یاخشی هر قا نچه بومبه لر آتیلده
هم انسان لر همه سی اولماس و دنیا همه سی خراب بولوب توکاماس کوب آدم لر اولده هم
قالغان لر راحت ده یاشاسه یخشی ایماس مو دیگن جواب فی بردی لر ، آنداغ بولسه محاربه
بولسه کمونیست لیق سز لرچه ینگیلادور دیسام ، اونده شک بارمو ؟ مونداغ بوزوق رریم
یاشا مدور ؟ دیب جواب بردی لر دیدور .

بو تاجر نیک بو مملکت لرده اول تونوغان دوست وتونوش لری دین بری سیفی
تاپالماغان لیقی فی واورفاهیت ومدنیت مملکت لریده تورموش جهنم غه آیلائیب مملکت
ایچی قورقو دهشت لرنیک قرانگغو لیقی وقرا بولوت لری بیله قابلانغان لقیفی قیمت
چیلیق قین چیلیق لرنی تفصیلی ایله ومثال لر وتاریخ لریله کورسا تادور .

کمونیست لرنیک دین لرغه هجومی ، تورکمانستان رادیو سی اسلام مبدأ لریغه
هجوم قیلماق ده . بو آی نیک ۲۶ سیده کی مانشستر جاردیان رورنالنده ، روس حکومتی

نيك دين لر ضدی غه بولغان هجوم لری نيك دائره سی کيگر ولايتی مسیحی دینی غه
 نچوک هجوم قیلسه لر اسلام دینی غه هم شونداغ هجوم باشلاغان لقینی یازار ایگن ۱۲
 اغسطس ده تورکمانستان پای تختی بولغان عشق آباد رادیو سی نيك دنیا غه یوللاغان سوزینی
 کلتورمش دور عشق آباد رادیو سی شو لری سوزلامیش دور ، مارکس هم لینین نيك
 تحلیل وتدقیقی دین نيك یمان لیق لری فی کشف ایتدی ، اسلام دینی نيك یتنجی قرن ده
 عرب لر نيك سرمایه دار لری نيك فایده سی غه ایشلامک مبدأ لری دین ، بر مبدأ بولق
 اوزره وجود غه کیلگن لیکی بیلندی ، ایش چی لر نيك کوب چیلیکی اسلام غه اوزون
 زمان قارشی لیق کورساتدی لر اسلام خاتون لر غه حقوق وآزاد لیق برمک غه مخالف دور ،
 اسلام نيك اساس قیلندیغی روزه کبی مبدأ لر صحت اوچون ضررلی دور « دیگن دیک
 قلم وتیل غه آلیش دین انسان تارتیلا دورغان ادب سز سوز لر بیلان اسلام غه هجوم
 قیامش دور (۵۴ / ۸ / ۲۷ . ۵۱) .

« وموندين باشقه روس لر نيك کوب گزیتته لریده دین غه ینگی هجوم لر
 باشلانغان لیتی یازیلدی حتی اوتسکن هفته فاتیکان خبری ده بابا نيك روسیه ده مسیحی
 لیق غه بولغان هجوم لریغه احتجاج پروتست برگنی حقنده معلومات بریلدی بز مهاجر
 لر نيك هر طرف ده کی جمعیت لر یمز وزعیم فرقه لر یمز بو حالت لری شیخ الازهر ومفتی
 الدیارالمصریه ودنیاده کی اسلام مؤتمر لریغه بیلدیریب اونلر نيك احتجاج لرینی سوراماق
 لری لازم ایماس مو ؟ اوتوزآلته بیل لیق هجوم بیلان قلب لرده الله دین امانت
 اولاراق قویولغان دین حسی فی روس لر نيك تخی بترالماگان لیکی دین نیگی هجوم
 لرایله ملتیمیز فی ینگی عذاب لر غه قارشی لاغان لیق لریغه سکوت آتمک گناه دور . (اداره)

دنیا حادثه سی : حیات دین استقاله برازیل غه اون سکز بیل حکم اتکن رئیس
 جمهور ج فارجاس نيك استقاله آتمکی فی طلب قیلب بعضی ضابط لر نيك برگن طلب
 لریغه جواباً اوزینی ۲۴ ده آتیب اولتورکن فارجاس مونیک ایله مملکت ده کی اضطراب
 فی بتردی واورنیغه نائی ج فیلهو اولتوردی ، یریم ملیون کشتی جنازه سیغه حاضر بولوب
 اوچ منک کشتی جنازه اثنا لریده هوش سیز بولمش « اولگن رحمت لیگ » دور ، بو ایچکی

واقعہ دین فایده لانیب مملکت ده تنج سزایق چیقارمق غه اورونغان کمونیست لرنیک حرکت لری تیز باستورولمیش دوو . ج . ع . ۲۵۸۰ .

صونگتی کونلرده النغان حساب غه کوره تورکیه ده یوزیاش دین آرتقان ۱۵۱۶ ایرکشی ۲۷۸۴ خاتون کشی لربارلیقی و بولر تورکیه نیک شرقی منطقه ده یاشایدورغان اهالی دین ایکن لیکی معلوم بولمیش دور . اه . ۵۴/۷/۱۴

اولانغان آوچی : پاکستان نیک دکاشهری غه یقین برکول ده بر صیاد نیک قارماقی قرق بش قداق لیق بر بالیق غه ایلمغاچ قارماق نیک یفی بواغیر بالیق نی تارتیب الیب چیقلا غان دین اوزی سوغه سکریب توشارایکن بالیق اوتیکورتیش لری بیله صیاد نیک کمالی غه یاپوشمش دور ، فریادینی اشتکن خلق کیلب بالیق نی اواتوروب بو آدم نی اونیک تشی دین قوتولدورمیش لرایسه ده جراحی دین متأثر اولاراق برآز دین صونک صیاد اولمیش دور . اه . ۵۴/۷/۱۱

ایکی زک چوچه ، ایتالیا نیک فرانکو بولدوتی اسم لی ایکن زارلیق ده برتوخوم (یومورته) دین ایکی چوچه چیقمش اه . ۵۴/۱۱/

سرطان خسته لیکی و تماکو . امریکا نیک سان فرنسیسکو ده بر شرکت مدیری کیکر دیکی سرطان خسته سیغه متلابولغاچ بش تماکو شرکت لری دین اون آلتنه منک دوللر تعویضات طلب قلیب دعوی آچمش دور « اه . ۵۴/۵/۱۱

چونکه انگلتره صحیه نظارتی نیک تماکو سرطان خسته لری نیک سبب لری دین بری سی دیگن اعلانی تماکو غه سرطان دیک یمان خسته غه متلابولغان آدم لرده زور نفرت اویغاندورمق ده دور . (تماکو چیکا دورغان لرغه عبرت !)

مصرده کی تاریخی اثر لر دین عمرو بن عاص جامعی :

مصر معتدل هواسی و مبارک نیلی ، و توفراق نیک تورت فصل ده ییپ یاشیل لیتی و تورو نعمت و بای لیتی بیله و چرا لیلیق منظره لری بیله . ممتاز بر مملکت دور . مصر قدیم مدنیت یشیک لری دین مهم بری سی بولوق بیله نادر اثر لر غه بای بولغاچ اوزیگه دنیا نیک هر طرفیدین سیاح لر جلب ایتادور . و جغرافی موقعی تخی مساعد بولغاچ کوب سفر مصاریفی وزحمت لریغه قاپلانیب آورو با و امریکا و باشقه قطعه لر دین همشیه زیارت چی لر کملک ده دور لر ، بو مملکت نیک پای تختی « قاهره » دین چیقا باشلاغان « آزاد تورکستان » حرمتلو اوقوچی لریغه اونیک کهنه ینگلی مدنیت و تاریخی اثر لریدین معلومات پارچه لری یازمق بیله دنیا نیک هر طرفیده یاشاب تخی مصر فی زیارت قیلمغان قرداش لرغه بر تایکیسیق هدیه یوللاغان بولورومو نیک ایله مسلمان لر نیک معارفه و احوال لرینی بر بر لریگه تونوتقی غه چالشقان بولوردیب اویلایدور .

بو موضوع فی اسلام نیک مصرده انک اولقی اثری عمرو بن عاص جامعی حقیده کی بحمز دین باشلایمیز .

عمرو بن عاص جامعی ^(۱)

حضرت عمر خلیفه لیکلی ده هر طرف لرده کی اسلام والی لریغه مسلمان لر اوچون جامع لر سالماق بو یروقی بریامش دور . هجری یگرمه برنجی (م ۶۲۴) بییل ده اسکندریه و حاضر قی قاهره فتح بولوب مصر اسلام نوری بیله نور لانغاچ مصر والی سی عمرو بن عاص حاضر قی اسکی قاهره ده اوزمان فسطاط ^(۲) اسم لی اورون ده بر جامع سالدورمیش دور بوکونکه چه بو جامع عمرو بن عاص جامعی دییه مشهور دور . تورلی قبیله لر دین اویوشقان اسلام قهرمان اردولری اولتورمق اوچون سالنغان فسطاط شهری نیک پلانی فی تمام

(۱) مقاله میز غه بعضی زیادت و نقصان اوزرینده « لواء الاسلام » مجله سی نیک ایکنجی عددی اساس توتولدی .

(۲) فسطاط چادر دیمک بولوب عمرو بن عاص نیک انک اول چادری قورولغان یرغه اسم بولوب قالمیش دور .

بو جامع فی مرکز توتاراق النمش دور ، فسطاط شهری بارابارا زورایغان چه بو جامع هم زور ایتمش واسلام حاکم لری نیک دائمی اهمیت لریغه مظهر بولیش توزاتیل چیکن لری چیکلیب (نقش و نقوش) زینت لاندورولیش دور .

عصر سعادت ده کی حاکم ووالی وقوماندان لری ساده و بسیط حیات غه قانع ایدی لری اولر نیک اهمیت لری ایش ایشلامک ایدی کورونوش غه بریلماس لرایدی اولر دین و دولت ایش لرینی هان مسجد و جامع لرده باشقارا دورغان ایدی لری اونیک اوچون جامع لری بش نماز ، جمعه عید فریضه لرینی اوتا لادورغان برجای بولقی دین باشقه اسلام تعلیقاتی اوچون مدرسه مسلمان لری نیک معارفه والفت لری اوچون نادى (Club) دولت نیک أمر وقانون لرینی تارقاتا دورغان دولت اداره لری ودعوی لری فیصله قیلانا دورغان محکه لری نیک ایش لرینی هم کورار ایدی لری .

عمرو بن عاص جامعى مذکور وظیفه لری نیک همه سى فی کورگن نیک اوستیگه مسلمان لری نیک مصلحت لری یتیم فقر الر نیک حاجت لری اوچون صرف قیلانا دورغان « بیت المال » خزینه سى نیک هم اورنی بولمش دور . مصرده اسلام عرفانی تارالیش غه انک زور اورون بولغان بو جامع ، حاضر قی کونلریز ده کی اصطلاح چه ابتدائی مکتب دین تا کلییه لرغه قدر بوتون استعداد لرنی ایچیگه آلیش دور ، بو جامع ده بسم الله باشلاغان برکیچیک بله مکمل زور بر عالم بولوب جامع قابوسیدین چیقار بولیش دور ، اونیک اوچون بو جامع علم تشنه لری اوچون برچشمه حالیه کلش و بویوک علماء لری آنده نوبت لاشیب درس ایتماق غه باشلامیش لری ، متداول علم لردین باشقه عموم نیک ارشادی اوچون وعظ منبر لری ده مشهور خطیب وواعظ لری مخصوص ساعت لرده سوز لایدورغان بولیش لری دور . ۴۱۵ هجری قاطمی لری دوریده خاتون کشی لرغه هم مخصوص وعظ سوزلانا دورغان وعظ حلقه لریغه برلریلگولانمش ، حتی اوزمان نیک مشهور واعظه سى ام الخیر حجازی عموماً وعظ حلقه لری نیک باشلیقی (رئیس) درجه سى غه ترقی آتمش دور . امام شافعی رحمه الله ۱۹۱ هـ مصر غه کلگن ده بو جامع ده درس ایتمش ۳۳۶ هجری ده درس حلقه لری ۳۳ غه رتورتنجی قرن هجری ده بریوزاون غه یتشمش دور هر بر حلقه ده آز غنه تقدیرده یگرمه دانه مستمع (درس ایشتوچی) تخمین اتساک

مستمع لر نيك عدري ايكي منك اوچ بوز بولادور . بوزمان لردہ يگرمه منك طلبه غه
تريه برمك ده بولغان ازهر جامعي ده او وقت او توز بش غنه طلبه بوليش دور .
جامع نيك اوگزه سيگه تو بلاشيب اديب وشاعر لر كون اولتوروش دين اول نيل
بيلغه سي نيك چرايلىق منظره لريغه قاراب شعر وادبيات الهامى آلق بيله بو جامع ده
وجود غه كلگن ادبيات ونكته وقصائد لر كوپ ديوان وكتاب لرنى تولدورميش دور .
برمنك ارچيوز الليك اوچ ياشيني مسلمان لر نيك احترامى غه مظهر اولاراق ياشاغان
بو اثرى جامع محترم حال ده ساقلامق ده وپوتون دنيا نيك سياح واثار علماء لرى نيك
مقصد وخزينه لرى بولمق ده دور . وان شاء الله مونداغ قالاچاق دور .

م . ۱ . اسلامى

بك قاينغولوق خبر

مجله ميز باسيلماق اوزره ايكن عمومًا تورك واسلام دنيا سى اوچون غايت
قاينغولوق بر خبر ايله قارشى لاندوق اوايه : توركيه ده ياشاغوجى مشهور
مجاهد وزعيم عياض بگ اسحاقى حضرتلرى نيك وفات خبرى دور
(انا لله وانا اليه راجعون)

مرحوم نيك قيزلرى پروفيسورس . چاغاتاى خانيم وكياولرى دكتور
طاھر بگ شاكر حضرتلرى غه وباشقه اقرباء وجهاد آرقة داش لرى غه
خصوصًا ، ايديل اورال تورك عرقداش لريميز غه عمومًا تعزیه لريميز نى
ييلدوراميز وهمه لريغه صبر حميل تيلاميز . ومرحوم قهرمان نيك جنت
الفردوس ده مجاهد وشهيد لريه قارشى النماق نى الله دين ايشانجه ايله
اميدايتماميز ومرحوم زعيم نيك جهاد وفعّاليت بيلان تولغان اوزون حيات
صحيفه لرى دين كياه سى سان ده اوزومته لر آليب ايس لاماقت واجييميز نى
اوتامك غه بولغان آرزو بيميز نى ييلدوراميز .
اداره

مصرده تورکستان محله سی حالیدین .

مصر و تورکستان علاقه سی بیک اسکی دور . هر وقت ده مصر دین بویوک بر تورکستان لیک کتله نیک ایاغی اوز ولامیش دور . حتی تورکستان لیک لر اسمینی ساقلا یدورغان اثر لر باردور ، تورکستان لیک وزیر لر دین اتابک اوز بگ اسمیغه شارع اوز بگیه واو مناسبت له او کوچه ده بولغان باغچه غه اوز بگ باغچه سی بوکون غه قدر (حدیقه اوز بگیه) اسمی ایله آتالمق ده دور . بوکونلرده مصر تفراقی ده تورکستان لیک لر نیک بک آزاغان لری بیله برابر قاهره ده یگره ایکی عائله سوویس ده آله عائله اسکندریه ده بر عایله بولوب بر یوزاون یته جان تورکستان لیک لر بعضی سی تجارت و صناعت و وظیفه و بعضی سی علم تحصیل اتمک ایله هجرت کون لرینی کیچیرمک ده دور لر .

هر دأتم مصر نیک ازهر و حکومت مدرسه لری بز مهاجر لرغه اوچوق توتولیش دور تورکستان لیک لر دین مختلف وقت لرده کوب آدم ازهر دین علم بتریب مملکت غه قایتمش و بعضی لری حاضر خارج ده دور . بوکون لرده هم ازهرده اون تورت دانه تورکستان طلبه لری علم آلمق ده لر ، واونلر دین حاجی عبد الاحد عبد الله و حاجی علاء الدین سلجوق و حاجی محمد سعید اسماعیل لر ازهر نیک انک بویوک صنفی تخصص قسم لر یغه یوکسالمیش و موفقیت لر ایله ازهر نی بتریمک اوغرینیده دور لر . اوتکن بیل دکتور محمد امین یولداش و عبد الرحیم افندی حبیب الله و عبد الهادی افندی ایشان لر حکومت جامعه لرینی بویوک بر موفقیت و نجاح لرله بتریب دیپلوما لرینی آلیب حجاز غه کندی لر و آنده بویوک خدمت و اوروون لرغه کیردی لر ، بوکون ینه حکومت مدرسه لریده سکز نفر اوغول و قیز طلبه لر یز باردور . مصرده تورکستان تکیه سی ، بو تکیه قاهره ده سلطان صلاح الدین ایوبی نیک قهرمان اسلام عسکر لری نیک جایی و یقین غه قدر مصر حکومتی نیک دولت قرار گاهی بولغان و اسلام عالی ده بک نادر بویوک و مطمئن جامع لر نی قورچاقیغه آغان حشمت لیک القلعه محله سیده دور . ۶۹۷ هـ ملک منصور طرفندین تورکستان بقی عارف بالله لر دین تقی الدین البسطامی اسمیغه سالیب بر یلمش

دور اونيك اوجون تكيه السطامي آتالادور . شيخ وامام لري دأما توركستانليق لر بولوب
كليش دور حاضر قى شيخى فضيلتو شيخ يونس دور كه مصرده كى وطنداش لر ايجيده
انك قديمي دور وفاضل بر ذات دور . ۱۹۲۰ ميل دين اعتباراً تكيه غه شيخ وامام
بوليش دور . تكيه صحى هواسى وحسن اداره سى ايله بر باغچه حاليني آليمش دور ، هر بر
كيلوچى كيتوچى توركستان ليق لرغه ايشكى اوجوق دور ومصرده كى يغيلش ومهمان
دارقمز نيك كوبي سى ينه بو تكيه ده اوتكاز الادور عنوانى نمر ۹ درب اللبانه القلعة
القاهره دور .

مصرده كى توركستان ليق قرداش لر يمز اجتماعى حيات غه هر دائم باغليق حال ده
ياشايدور لر . ۱۹۴۴ ده قورولغان رسمى بر توركستان جمعيت خيريه سى باردور ، رئيسى
شيخ يونس ومركزى همان تكيه دور و برده توركستان جمعيتى باردور كه « جاليه
توركستانيه » اسمى بيلان يوروتولادور ، رئيسى عالم لر يمز دين مبشر خان تورم طرازي
دور . ومونده كى وطنداش لر نيك اكثرى جمعيت خيريه وجاليه توركستانيه غه اعضا
دور لر . ومصرده بوكون توركستان حقيده چاليشا دورغان ايكي مجله نيك بولوشى ده
مونده كى لر نيك اجتماعى حيات غه علاقه لري نيك كوچلون لقيني كورساتسه كرك .

توى

طائف (حجاز) ده اولتوروشلوق وطنداش لر يميز دين محترم حاجى نورعلى بخارى
نيك اوغلى حاجى عبد الله بيله مصرده كى هم شهر اردين حرمتلو حاجى صالح نيك عائله
سى نيك همشيره سى آراسنده نكاح وتوى مراسمى توركستان تكيه سيده اوز دورولدى .
مصرده كى پوتون توركستان ليق لر اشتراك اتكن بوتوى غايت محبت لى وتوركستان
روحى ده كيچتى ، آخشامى خاتون قيزلر اوجون مخصوص توى ضيافتى اوتكاز يلدى .
يگيت وكيلىن وهم اولر نيك اقرباء ودوست لري غه بو مناسبت بيله تبريك
سوناميز وينگى قورولغن بو عائله نيك مجتمع اوجون خير لى بولوشيني وحيات لريده
رفاهيت وموفقت لر ينى الله تعالى دين تيلاميز .
اداره

بیلدیریش دوامی :

(۳) تنقید ونصیحت لر حرکت وکشی لر نی مکمل لاشئوروش اوچون انک یخشی وسیله لر دین دور ، تنقید ونصیحت لر نی کوتارالماگان تریککن زیریککن بر حرکت یابر شخص هیچ وقت موفق بولمای دور ، فکر لر دائما محترم دور ، بزوطنداش لر نیک علمی تنقید خالص نصیحت وفایده لیق فکر لر یغه محتاج میز وفایده لانیس غه استعداد یمز نی بیلدیرامیز .

(۴) بعضی قیمتلیک مقاله لرغه بوسانیمز ده اورون تار بولغان لیق دین ایکنجی ساینمیز غه قالدوروش غه توغری کیلدی حرمتلو مقاله صاحب لری نیک عفو لرین سورایمز .

(۵) باسیاماغان مقاله لر کری قایتاریلماس مقاله لر نی قسقاریتب یازیش غه محله حقی دور .

قیمتی مضرده	بر عدد	۳	قوروش
» حجاز ده	»	۵	»

بلیق ابونه حقی :	
حجاز اوچون	۶۰
واباشقه مملکت لر اوچون	۳ دوللر امریکی

آزاد توركستان (تركستان الحرة)

مجلة علمية ، دينية ادبية ، اجتماعية ، تاريخية وتوجيهية . تقدم صورة صادقة عن « تركستان المسالمة » وعن المسلمين في التركستان البالغ عددهم أربعين مليوناً ، وكذلك تعرض المجلة فكرة واضحة عن الإسلام وعن العالم الإسلامي ، وتتقدم بجهودها المتواضعة في إخلاصها العميق وإيمانها القوي إلى مليون من التركستانيين المهاجرين الذين التجأوا إلى منازل الإخوة النبيلة والضيافة الكريمة في جوار حرم الله بالملكة العربية السعودية وشقيقاتها من البلدان العربية والإسلامية في أفغانستان والهند وباكستان وتركيا وإيران ، ومن الأمم الحرة في مختلف القارات كأمريكا واليابان وبلاد يوروبا .

تصدر هذه المجلة باللغة التركستانية في أحرف عربية ، مرة كل شهرين بصفة وقتية صاحب هذه المجلة ومديرها الحاج محمد أمين إسلامي ورئيس تحريرها الأستاذ محمد صادق عاشور دار المجلة : ٣ شارع سوق الخضار ميدان العتبة القاهرة مصر .

صفحة

محتويات هذا العدد

١	بمناسبة صدور آزاد توركستان : التحرير
٣	صفحات من تاريخ التركستان « مقدمة » : بقلم محمد أمين إسلامي
٥	تحية المجلة لعاهل الجزيرة العربية جلالة الملك سعود : بقلم
٧	الاستقلال في نظر الاسلام : بقلم سماحة السيد مبشر الطرازي
٨	منزلة السيدة في الأسرة : بقلم فوزيه خانيم نافذ كريمة القاضي عبد الرشيد ابراهيم
٩	لماذا يؤرخ المسلمون بالتاريخ الهجري : بقلم محمد أمين إسلامي
١٣	بيعة العقبة « حديث عبادة بن الصامت » من صحيح البخاري بقلم فضيلة الشيخ محمد يونس
١٤	كتاب « قوتاتقو بيليك » ومؤلفه يوسف خاص حاجب بقلم محمد أمين إسلامي
١٧	مهزلة حجاج روسيا « الأرجوز المكشوف » : بقلم محمد أمين إسلامي
٢١	القسم الأدبي : من رياض الأدب في التركستان ، طرائف من الحياة ، الأمثال الشهيرة في التركستان . جمعها محمد أمين إسلامي
٢٤	حول العلم
٣٠	مسجد جامع لعمر بن العاص « من آثار مصر القديمة » : بقلم محمد أمين إسلامي
٣٢	نبأ محزن — وفاة الزعيم الكبير عياض اسحاق
٣٣	١٤ - التركستانيون في مصر : التحرير